

LÄÄNE-VIRU OMAVALITSUSTE LIIT

ÜLDKOOSOLEKU P R O T O K O L L

Aseri

24. november 2023 nr 9

Algus kell 9:00

Lõpp kell 11:10

Juhataja Einar Vallbaum
Protokollija Maarika Koiduste

Võtsid osa: lisatud registreerimisleht

Kutsutud: lisatud registreerimisleht

Päevakorra kinnitamine

Einar Vallbaum teatas, et regionaalminister hilineb kohtumisele ning seetõttu tegi ettepaneku muuta väljasaadetud päevakorra eelnõu.

Otsustati: kinnitada päevakord alljärgnevalt:

1. Vallavanema tervitus
2. Juhatuse liikme tagasikutsumine
3. Juhatuse liikme valimine
4. Lepingu sõlmimine MTÜ-ga Lääne-Virumaa Koduloomade Varjupaik hoone tasuta kasutamiseks
5. Ettepaneku tegemine VIROL-i liikmetele volituse andmiseks VIROL-ile Lääne-Virumaa arengustrateegia tegevuskava heakskiitmiseks
6. Kohtumine Eesti Vabariigi regionaalministriga
7. Lääne-Virumaa Spordiliidu tegevustoetus
8. Regionaalsete meetmete 2024.a toetusmahtude kinnitamine
9. Esindaja nimetamine põllumajanduse veekaitse töörühma
10. Informatsioon, koosolekul algatatud küsimused

Päevakord kinnitati ühehäälselt.

1. Vallavanema tervitus

Einar Vallbaum tervitas kolleege ja külalisi.

2. Juhatuse liikme tagasikutsumine

Sven Hõbemägi tutvustas otsuse eelnõu.

Küsimusi ei esitatud, ettepanekuid ei tehtud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 23 „Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu juhatuse liikme tagasikutsumine“.

Toimus avalik hääletus.

Otsus võeti vastu ühehäälselt.

3. Juhatusel liikme valimine

Sven Hõbemägi teatas, et juhatuse liikme kandidaadiks on esitatud Riho Tell, kes on andnud nõusoleku kandideerimiseks.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 24 „Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu juhatuse liikme valimine“.

Toimus avalik hääletus.

Otsus võeti vastu ühehäälselt.

4. Lepingu sõlmimine MTÜ-ga Lääne-Virumaa Koduloomade Varjupaik hoone tasuta kasutamiseks

Sven Hõbemägi tutvustas vara kasutamise lepingu eelnõu, mis on kooskõlastatud Riigi Tugiteenuste Keskusega.

Küsimusi ei esitatud, ettepanekuid ei tehtud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 25 “Vara tasuta kasutamiseks andmine ja lepingu sõlmimine”.

Otsus võeti vastu ühehäälselt.

5. Ettepaneku tegemine VIROL-i liikmetele volituse andmiseks VIROL-ile Lääne-Viru maakonna arengustrateegia tegevuskava heakskiitmiseks

Sven Hõbemägi tutvustas otsuse eelnõu.

Peep Vassiljev: On raske otsustada, kuna liiga vähe informatsiooni, ei ole juhatuses.

Indrek Kesküla: Võimalik tegevuskava kiiremini menetleda ja Juhatuses arutasime, kas anda tähtajaline või tähtajatu volitus. Juhatusel ettepanek anda tähtajatu volitus. Kui tundub, et volitusnorm on liiga suur, siis võib selle ka igal ajal lõpetada.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 26 “Ettepaneku tegemine Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu liikmetele”.

Toimus avalik hääletus.

Poolt 9, vastu 0, erapooletu 1.

6. Kohtumine Eesti Vabariigi regionaalministriga

Regionaalminister Madis Kallas.

Elu koondub üha rohkem Harjumaale ja Tallinnasse. Kui midagi ette ei võta, siis oleme olukorras, et riik on ainult Tallinna ümber. Teemad, millega praegu aktiivselt tegeleme on ühistransport ja kalandus.

Soovin, et täna saaksime läbi rääkida teemad, mis kõige rohkem kõnetavad.

Indrek Kesküla: Teede rahastus ja regionaalpoliitika. 2009. a suur kärbe ja 14 aastat sama hinnaga edasi. Kui suur osa kavandatavast automaksust tuleb kohalikele teedele?

Madis Kallas: Kokkulepe, et täiendavaid vahendeid KOVidele ei ole võimalik eraldada. Saame olemasolevat tulu ümber jagada. Järgmine ümberjagamine 30-50 milj.eurot. KOVid saavad ise otsustada, kuhu suunavad.

Peep Vassiljev: Ida-Virumaale lähevad suured toetusrahad (Õiglase Ülemineku Fond, meditsiinasutuste ehitamiseks, kultuur). Regionaalminister peab jälgima kogu Eesti ühtlast arengut.

Madis Kallas. Olen teemapüstitusega nõus. Ida-Virumaa on erilise tähelepanu all, aga ei saa minna proportsioonist välja.

Einar Vallbaum: Aseri oli Ida-Virumaa osa, tegime avalduse, et saada ka Õiglase Ülemineku Fondist toetust, et seda piirkonda järgi aidata.

Maido Nõlvak: Muutsime maamaksu otsuse tagasi. Mis saab olema meie maamaksu summa?
Madis Kallas: Kõigile, kellel on maamaksumäär otsused tehtud valedel alustel, hakkab kehtima maksimaalne seadusest tulenev määr.

Triin Toming: Kaitsealuste maade maksustamine, kas ebaõigusele saaksime lahendust leida?

Madis Kallas: Eelnõu on ette valmistatud. Kulu riigile hinnanguliselt 2,5 miljonit. Riigikogu keskkonnakomisjoni poolt on teema lauale tõstetud. KOVID, kellel on palju looduskaitsealuseid maid, mille eest ei saa tulu, nende hüvitis peaks tulema riigieelarvest. Toetaks väga, aga hetkel ei ole kätteallikaid.

Einar Vallbaum: Meil on väga palju maavarasid- maad seisavad kasutult, midagi teha ei saa. Kui ettevõtjad tahaksidki tulla, siis detailplaneeringu koostamisel selgub, et piir on ees. Hoiame riigi maid, kompensatsiooni ei saa. Raha jagatakse Ida-Virumaale

Peep Vassiljev: Rakvere valla puhul on 85% vallast kaetud riigi kaitse all olevate maavaradega. Kas oleme põhiseaduse mõistes teistega võrdses olukorras. Ligi kolm aastat tagasi toimus Sõmerul kohtumine Timo Tatariga, kus lisaks tuulikute teemale võtsime üles ka maavarade teema. Timo Tatar lubas igati aidata. Tuulikute taluvustasu kehtestatud, maavarade teemasid ei ole arutatud. Nüüd on Timo Tatari juhtimise all ka maavarade osakond, kes on maavarade teemadega hästi kursis, kus võiks ka küsimusi arutada. Sama teema jätkub ka siis, kui järgmisel aastal algatatakse Lääne-Virumaa maavarade teemaplaneering. Teema läheb aina valusaks ja tõsisemaks, teades Euroopa Liidu suhtumist maavaradesse.

Madis Kallas: Tunnistan, et see teema ei ole minu radarisse sattunud. Saan murest aru, et maad kinni pandud, kasutada ei saa, täiendavat tulu teile ei tule. See on teema, mis konkreetse sisendiga võiks tulla meie ministeeriumisse.

Kert Karus: Planeeringute järelevalve. Muret teeb see, et ametnikud ei tea, et Lääne-Virumaal on Rakvere linn ja Rakvere vald. Meile saadetud dokumentides on segi aetud. Järelevalve puhul on tunda kiuslikkust ja pahatahtlikkust, liigset sekkumist KOVIDe planeeringute automoomiasse. KOV peab saama ise otsustada kuidas ta oma planeeringut korraldab. Meile tekib lisatöö, mis võtab lisaressurssi ja selgitusvajadust. Ametniku tööülesanne ei saa olla see, et otsustada, kas volikogu tegi õige otsuse või mitte. Peate jälgima menetlust.

Madis Kallas: Sellised eksimused ei ole loomulikult lubatud. Maa- ja Ruumiameti loomisega loodame olukorda muuta - riik oleks toetav ja aitav pool, mitte takistuste, vaid lahenduste otsija. Ametnik ei tohi hinnanguid anda ja sisusse sekkuda.

Ainar Sepnik: Tulumaksu lahti sidumine ettevõttepõhiselt. Inimesed töötavad meie vallas, aga maksud laekuvad elukohajärgsesse KOV-i.

Madis Kallas: Planeeritud tulumaksu muudatused- suurendada pensionide pealt makstavat tulumaksuosa, juriidilise isiku tulumaksu sidumine - reaalselt töökoha eest makstav osa, et rohkem motiveerida töökohtade loomist ning kahe koha tulumaksu laekumine

Arutelud alles tulevad. Maksude mõte, et võimalikult hästi arvestatakse pärisolukorraga. Kiiret lahendust ei ole.

Madis Viise: Tehakse kõrvuti liiva- ja kruusamaardlad- mõlemad alla 25 ha, keskkonnamõjude uuringuid ei ole vaja teostada, uuringud hakkavad 25 ha-st.

Madis Kallas: Ei ole sellist muret kuulnud. Sarnased näited on küll tekkinud põllumaade ja metsamaade kuivendamisel. Nii suured uuringualad, mis liites annavad üle 25 ha, peaksid teostama keskkonnamõjude uuringud. Võin kliimaministeeriumi käest uurida.

Kairit Pihlak: Millised arengud on liikuvusreformiga?

Madis Kallas: Oli konkurss, tuleb inimene selle peale. Esialgset plaani tahame tutvustada detsembrikuus. Ühistranspordikeskused ja Elron on teinud tänuväärset tööd. Hetkel on väga suure aja võtnud tööealistele pileti kehtestamise temaatika. On viis strateegilist suunda, millele sisu antakse, kaks uuringu hanget on välja kuulutatud, et saada täpsemaid andmeid.

Andke teada, kui on kiireid, üksiklahendamist vajavaid probleeme, sest liikuvuse parendamiseks on täiendavad vahendid ette nähtud.

Rauno Võrno: Kas on võetud arutusele teede rahastuse diferentseerimise teema? VIROLi poolt on tehtud ka ühispöördumine. Regiooniti võivad lumetõrjekulud olla väga erinevad. Kui meil ca 75% rahast kulub lumelükkamisele, siis teede korrashoiduks ja parenduseks jääb väga väike osa.

Madis Kallas: Diferentseerimise teema ei ole jõudnud töölauale. Praegu on ühetaoline maksusüsteem - tasandusfond tasandab. Loodan, et tulebki rohkem erisusi kõigis vaadetes ja . arvestaksime tegeliku seisuga, sest piirkonniti võivad erinevused olla suured. Ootan, et kiri jõuab minu lauale.

Erki Savisaar: Millal võtate maha absurdsed piirangud ühistranspordis - liinikilomeetrid saab sõita fikseeritud liinide peal, mida ÜTK tellib. Piletiga reisijad ei saa kasutada koolibusse ja sotsiaaltranspordi, neile peame tellima eraldi transpordi. Kas on ajakava, millal süsteem mõistlikumaks muutub?

Madis Kallas: Loodan ka, et järgmised hanked saavad olema edaspidi piirangutest vabamad. Olen nõus, et ühistranspordi osas peaks olema paindlikum ja tahaks anda ÜKT-dele rohkem vabadust kiiremateks muudatusteks.

Töös on sotsiaaltranspordi ja koolitranspordi integreerimine. Probleemiks on linnasisesed ja linna piirist välja minevad liinid, Elroni ja ÜKT omavaheline parem integreerimine ning maakonnapiiride ülesed liinid, ka üle Läti piiri liinid. Pigem on seadusepügalate ja tahte taga. Inimeste tegelik liikumine on sootuks teistsugune, kui saame liinitranspordi pakkuda.

Einar Vallbaum: Bussipeatuste sildid. Riik aktsepteeris, et väikestes kohtades asuvates bussipeatustes võib peatuse silt olla ühel pool. Transpordiamet nõuab, et silte mõlemale poole teed, saatsid Põhja-Eesti ÜKT-le ka ettekirjutuse. Kui riik muudab reegleid, siis peaks rahastus tulema ka riigi poolt.

Madis Kallas: Need on nn „madalalt ripuvad viljad“, mille lahendamiseks on meil raha.

Riik ei tunnista Kunda vahelist teed, mis on Põdruse-Padaorgu tee osa, transiiditeeks. Meil ei ole enam raha, et teid liivatada. Me paneme tee kinni, märgid ette, kuna olukord muutub ohtlikuks, sest meil ei ole enam raha, et teid liivatada.

Evelin Poolamets: Siin ei tehta poliitikat, aga tehakse Toompeal. Mõistlikke ettepanekuid ei võeta kuulda. Vastatakse, et raha ei ole ja kiiresti tuleb maksuküüru kaotada meie kõigi arvelt. Enamus on ka väikekoolide pärast mures.

Madis Kallas: Lugupeetud Riigikogu liige on jõuliselt tõstatanud teemasid. Igal maakonnal on oma esindajad, andke neile kaasa teemad, mida tõstatada infotunnis, arupärimistel.

Maakoolide toetuseks on välja töötatud meede, kust on võimalik taotleda 50 000 eurot toetust 6-klassilistele koolidele, kus on üle 19 õpilase. Mõned KOVID seda toetust ei soovi kasutada. Meil on võimude lahususe printsiip, otsustus peab jääma KOVIDele.

Peep Vassiljev: Kuna olen Tallinn-Narva Haljala-Kukruse lõigu eriplaneeringu juhtrühma liige, olen seal teemat püüdnud algatada. Kui teeme riigi eriplaneeringut, siis tee planeerida tervikuna, aga väljaehitus võiks toimuda etapiliselt. Projektiga määratakse ära tulevased maade vajadused.

Tõsist tähelepanu tuleks pöörata ka mineraalsete maavarade kasutamisele, sest ka need ei ole piiramatud. Ida-Virumaal on väga palju aherainet, mida saaks kasutada teede ehituses aluskihtides, muldkehas eelkõige. Kui seda segada liivaga, saame väga suuresti liiva ja kruusa kokku hoida. Tungiv palve - oleme säästlikud maavarade suhtes.

Ainar Sepnik: Haljala-Kukruse tee - paljud ettevõtjad ootavad, et sellel aastal luuakse võimalikud trassikoridorid. Praktikas ei anna midagi kui 9-klassilise kooli teeme 6-klassiliseks. Pigem 4-klassiliseks. Üllatav see, et 6.-lassilised ei saagi toimida, Praktikas hooned, kus 9 klassi.

Madis Kallas: Haljala-Kukruse osas riigi eriplaneeringuga läheme edasi, koridorid planeerime 2+2. Oleme arvestanud uue haridusstrateegiaga. Alates 2004. a koolitatakse klassiõpetajad 1-6 klassile.

Klassiõpetaja võib õpetada kuni 6. klassini. Klassiõpetaja kulu õpilase kohta on kõige väiksem. Kui jätame 1-4 kl, siis veel lihtsamalt paneb lapsevanem oma lapse suuremasse kooli.

Indrek Kesküla: Kui õpilane sõidab kooli ühistranspordis avalikuga liiniga, siis võib püsti seista, kuid koolitranspordis mitte. Mõistlik erinevused kaotada.

Millised KOV ja ettevõtlus. Olite vastu, et ettevõtlus KOKSi anda. Millised hoovad on KOKSile ja millal tuleb jälle KOVi korraldada jälle. Küllalt oluline regionaalpoliitiline teema meie jaoks.

Madis Kallas: KOVidel on kindlasti suur motivatsioon ettevõtlust elavdada. sest sellest sõltub KOKSi osas lootusi ei paneks. Muutub siis, kui hakkame maksudega siduma - tahame siduda ära töökoha ja ettevõtlustulu konkreetse kohaliku omavalitsusega.

Einar Vallbaum: Eesti Energia monopoolsus. Elektriitumise hinnad ebanormaalselt kõrged.

Madis Kallas: Mulle tundub, et järjest rohkem on lahendusi leitud.

Indrek Kesküla: Kas nn „madalalt rippuvate viljadest“ saaksime rahastust Lääne-Virumaa bussipeatuste siltidele?

Madis Kallas: Näiteks. Aga öelge, kuhu panna.

Sven Hõbemägi: Oleme kolm aastat tegelenud, et saada teatud ettevõtlusülesanded koos rahastusega MAROsse. Kuid arenduskeskuste katusorganisatsiooni vastuseisu tõttu see ei õnnestunud.. Olime otsustanud, et arenduskeskuse tegevus lõpetame ja võtame arenduskeskuse ülesanded MARO täita. Lõpuks on jõutud arusaamale, et oli viga Lääne-Virumaa välja jätta.

Madis Kallas: Kiidan, teid, sest ülihea näide, kuidas ühiselt asju ajada. Kõik piirkonna KOVid rajasid ühiselt koduloomade varjupaiga.

Einar Vallbaum: Rakvere haigla, mida KOVid hoiavad üleval ja mis teenindab ka NATO sõdureid, riigi poolt ei ole rahastust saanud. Teistel väikestel haiglatel sama probleem.

Einar Vallbaum tänas ministrit ja avaldas lootust, et ta jõuab tihemini Lääne-Virumaale.

Otsustati: saata regionaalministrile pöördumine maavarade kaevandamisega ning ettepanekuga teede rahastuse diferentseerimiseks.

7. Lääne-Virumaa Spordiliidu tegevustoetus

Erich Petrovits tänas omaalitsusjuhte, et kõik omavalitsused on panustanud spordiliidu järjepidevusse.

Järgmiseks aastaks oleme saanud näidata KOVide omaosaluseks 32 000 eurot. Lisaks taotleme koolispordile 6000 eurot. Regionaalseid ja vabariiklikke võistlusi toetavad alaliidud.

2024.a talimängud toimuvad märtsis Tartu vallas ja suvemängud 17.-18. augustil Saaremaal.,

Otsustati: VIROL rahastab 2024. aastal Lääne-Virumaa Spordiliidu tegevusi 12 000 euroga.

Toimus avalik hääletus. Ainar Sepnik taandas end hääletusest.

Poolt 8, vastu ja erapooletuid ei olnud.

8. Regionaalsete meetmete 2024.a toetusmahtude kinnitamine

Sven Hõbemägi teavitas, et rahandusministeerium saatis maakondade arendusorganisatsioonidele kinnitamiseks maakondadele 2024. aastataks eraldatavate regionaalarengu meetmete toetusmahud. Lääne-Virumaale eraldatakse 2024.a toetusevahendeid kogusummas 741 191 eurot.

VIROLi juhatus teeb ettepaneku jagada maakonnale eraldatud meetmete toetusmahud programmide vahel järgmiselt:

maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede – 453 256 eurot,

hajaasustuse programm – 200 000 eurot;

kohaliku omaalgatuse programm - 81 178 eurot

kohaliku omaalgatuse programmi rakenduskulud 6757 eurot

Teisi ettepanekuid ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 27 “Regionaalarengu meetmete toetusmahtude kinnitamine”.

Otsus võeti vastu ühehäälselt.

9. Esindaja nimetamine põllumajanduse veekaitse töörühma

Sven Hõbemägi teatas, et kliimaminister on moodustamas uut põllumajanduse veekaitse töörühma ning tegi VIROL-ile ettepaneku nimetada oma esindaja uude moodustatavasse töörühma. Praeguses töörühmas esindab VIROL-it Viru-Nigula vallavolikogu liige ning põllumees Olav Kreen, kes on nõus jätkama ka uues töörühmas.

Tänaste koosoleku materjalide juurde oli lisatud ka Olav Kreeni koostatud kokkuvõtte töörühma tööst.

Juhatuse ettepanek, et Olav Kreen jätkaks VIROL-i esindajana.

Teisi ettepanekuid ei tehtud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 28 “Esindaja nimetamine põllumajanduse veekaitse töörühma”.

Otsus võeti vastu ühehäälselt.

10. Informatsioon, koosolekul algatatud küsimused

Maakaitsepäev toimub 2024. a Tapa vallas.

Läbirääkimised Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega seoses SA Lääne-Viru Arenduskeskuse tegevuse lõpetamisega

Õpetajate palgaläbirääkimised

DMO moodustamine

Järgmine VIROLi üldkoosolek toimub 29. detsembril Kadrina vallas.

Einar Vallbaum

Üldkoosoleku juhataja

Maarika Koiduste

Protokollija